

P o s u d e k

disertační práce Mgr. Martina S v o b o d y nazvané Leasing v obchodně právních vztazích

Autor disertační práce výše uvedeného názvu zpracoval problematiku, která v době před vydáním obchodního zákoníku mohla být jen sporadicky využívána, která však v současnosti získává své důležité a nezastupitelné místo v činnosti podnikatelské praxe. Domnívám se, že zpracování tohoto tématu kladlo na autora m.j. i značně vysoké teoretické znalosti, aby je mohl aplikovat na smlouvu, která není v právních předpisech pevně zakotvena. A hned v úvodu mohu konstatovat, že tento předpoklad disertant v plné míře naplnil.

Posuzovaná práce zpracovaná na příslušném počtu stran je rozdělena kromě úvodu a závěru do tří kapitol vnitřně členěných do většího počtu podkapitol. Jsou k ní přiloženy i všeobecné podmínky finančního a operativního leasingu ČLFA - zájmového sdružení profesionálních poskytovatelů leasingu. Seznam použitých zdrojů je víc jak bohatý, obsahuje jak tuzemské, tak i zahraniční, převážně anglické tituly a značné množství soudních rozhodnutí. Malou připomínku mám ke knižní literatuře, do které nelze zahrnovat komentáře k zákonům a těch je v seznamu uvedeno sedm.

Práce má logickou strukturu a autor postupuje od obecného ke zvláštnímu. Nejprve – v p r v n í kapitole pojednává o samotném pojmu leasingu a jeho členění, o souvisejících pojmech a také o vývoji a hospodářském významu tohoto právního institutu. V této souvislosti se však na **str. 9**, ale i **156** dopouští určité nepřesnosti, stejně jako i kolektiv autorů, na který odkazuje, když uvádí, že pro leasing je charakteristická velká variabilita smluvních vztahů. Domnívám se, že nejde o variabilitu vztahů, ale smluv, které tyto vztahy zakládají. Ve d r u h é kapitole, kterou považuji za stěžejní, se zabývá zejména řešením, zda leasing je nájmem, či jde o dva odlišné instituty. Podrobně se zabývá rozlišením mezi operativním a finančním leasingem, správně poukazuje na značně velké množství smluv vztahujících se jak k operativnímu, tak i finančnímu leasingu. Souhlasím s názory autora, ve stručnosti řečeno, že operativní leasing je v podstatě smlouvou nájemní a finanční leasing se zakládá smlouvou inominátní. Pozitivně v této souvislosti hodnotím autorovy i kritické názory, s kterými je možno se ztotožnit, na rozsudky Nejvyššího soudu ČR. Na **str. 43** a také na **str. 89** postrádám autorův názor na nemožnost jednostranného ukončení smlouvy o finančním leasingu nájemcem. Tato skutečnost je bezesporu v naprostém rozporu se zásadami soukromoprávního charakteru obchodních vztahů, neboť pronajímatel má zcela nadřazené postavení..

Zajímavé je v této kapitole zpracování leasingu v právních předpisech Evropské unie a v právních předpisech, byť stručně, v některých evropských zemích a také autorovo přesvědčení, že smlouva o finančním leasingu by měla být de lege ferenda upravena v zákoně. Jeho „zaujatost“ v tomto směru je sympatická, třebaže sám při tom uvádí názory, které argumentují proti uzákonění, k nimž se připojuji.

Ve t ř e t í kapitole se autor zabývá rozborem leasingového vztahu, pojednává o jejich vzniku a jednotlivých prvcích. Jako diskutabilní se mi však jeví názor uvedený

na **str. 68**, z kterého vyplývá, že se autor přiklání k tomu, že finanční leasing je trojstranným právním vztahem, ačkoliv pak na **str. 159** dochází k závěru, že jde o vztah „spíše dvoustranný“. I když pro obě varianty existují určité důvody pro i proti, domnívám se, že měl autor zaujmout jednoznačný názor.

Zajímavý je názor na finanční leasing podniku. Podle mne jde spíše o teoretické pojednání, a na rozdíl od autora si nemyslím, že by se takový leasing, byť v budoucnosti, realizoval. Podnikatelská praxe vyžaduje spíše jednoduchost a v tomto případě jde o větší počet dosti složitých smluv. Kromě toho se disertant nezamyslel nad zákonným ručením prodávajícího za splnění převedených závazků kupujícím.

Neméně zajímavým pojednáním je i popis vztahů mezi výrobcem a leasingovým pronajímatelem a mezi tímto pronajímatelem a leasingovým nájemcem. Opět zde postrádám autorův názor a přiklonění se k některému z nich. Na mnoha místech autor zmiňuje zastoupení leasingového pronajímatele. Zajímalo by mne, na základě jakého právního úkonu pak leasingový nájemce jedná. Na **str. 104** je uvedeno, že leasingová smlouva může být zajištěna i o s o b n í m zajišťovacím prostředkem. Jaký má autor na mysli?

Č t v r t o u kapitolu věnoval autor všeobecným a některým dalším podmínkám leasingu, ve které správně poukazuje, že se na ně vztahuje ust. § 273 odst. 1 a 2 obch.z. Dále uvádí, že někteří autoři je považují za obchodní zvyklosti. S tímto názorem se neztotožňuji, avšak není jasné, jaký k němu zaujal postoj disertant. Z uvedených podmínek m.j. vyplynulo, že by jejich některá ustanovení měla být zpracována s větší znalostí, aby např. nedocházelo k záměně pojmů ručení a odpovědnost např. **str. 121**. Škoda, že tak neučinil sám disertant.

Z hlediska formálního lze upozornit na některé chyby, které se týkají zejm. přepsání např. str. 11, 14, 18, 22, 23, 28 atd. nebo ve vynechání předložky či slova, např. 31, 43, 48, 60 atd., dokonce i jedné hrubé gramatické chyby na str. 57. Jde o chyby zcela zbytečné, které by v práci takového významu neměly existovat.

Posuzovaná práce z hlediska jejího obsahu je prací velice zajímavou a jak pro právní teorii, tak nakonec i samotnou praxi, velice užitečná. Autor nejen prokázal, že se s tímto tématem dokonale seznámil a že mu rozumí, ale poukázal zejména na nedostatky, které smlouvy o operativním i finančním leasingu provázejí. Jde např. o odpovědnost za vady nebo vztahy mezi výrobcem, pronajímatelem a nájemcem. Předloženou prací autor rovněž prokázal, že umí pracovat s odbornou literaturou a má logické myšlení se schopností zaujímat vlastní stanoviska, která by měla být uvedena zejména v samotném textu a nikoliv až v závěrech práce.

V případě úspěšné obhajoby, kterou tímto doporučuji, rovněž doporučuji udělení příslušné vědecké hodnosti..

Praha, říjen 2010

Zahradičková, oponent